

Izolace a purifikace nukleových kyselin

Metody molekulární biologie

19.9.2019

Nukleové kyseliny

- DNA - jaderná, mitochondriální, chloroplastová, plasmidová
- vodíkové vazby v DNA jsou stabilní v rozmezí pH 4-9
- RNA – rRNA (80 %), tRNA (10-20 %), mRNA (5 %), miRNA,...

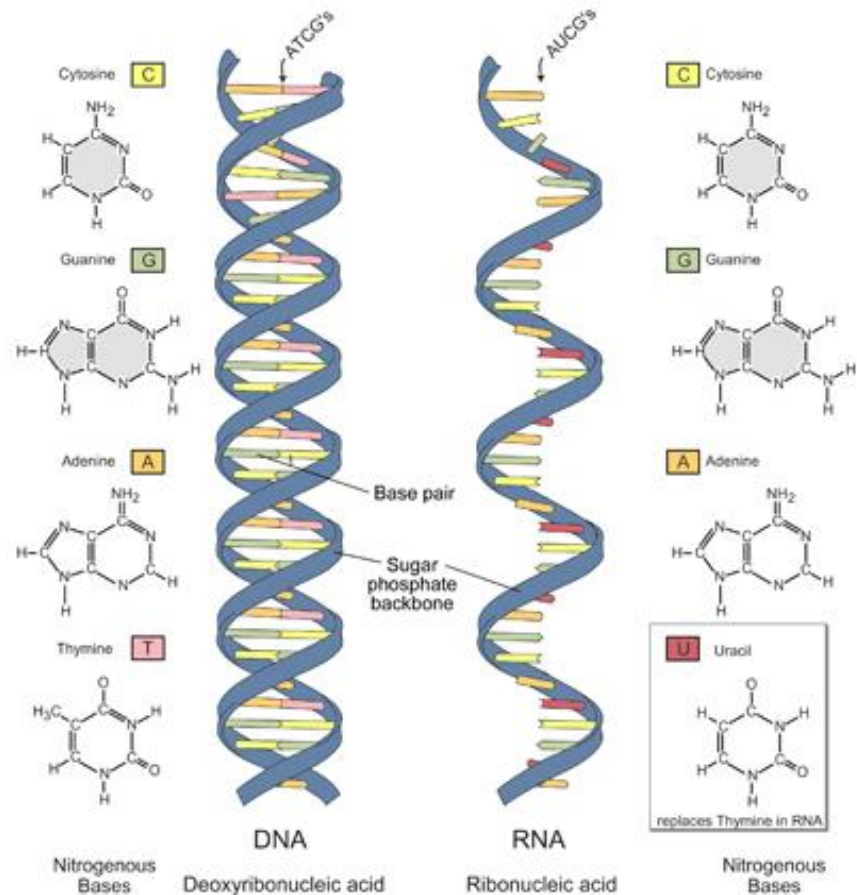

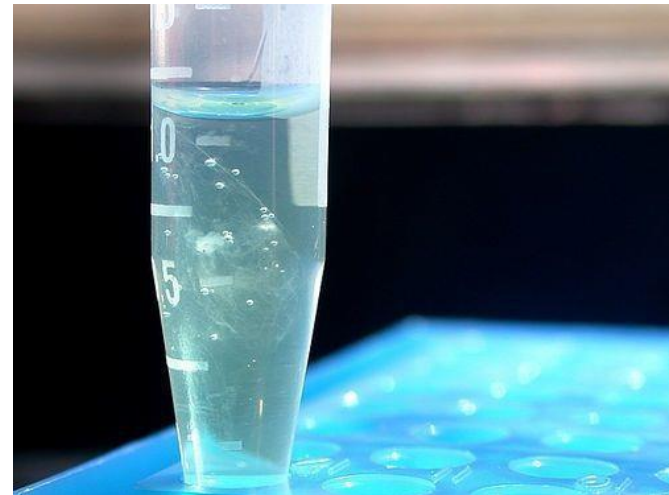
Image adapted from: National Human Genome Research Institute.

Zdroje NK pro izolaci

- buňky – bakterie (genomová nebo plasmidová DNA), kvasinky
 - virové částice
 - produkty PCR, DNA v gelu po elektroforéze
 - buněčné kultury – izolace genomové DNA, mRNA
 - tkáně a orgány eukaryot
-
- klinické laboratoře - leukocyty, amniocyty, buňky z bukální sliznice, buňky z cerebrospinálního moku, vlasové kořínky, bioptický materiál
 - forenzní genetika – tělní tekutiny, vlasy, části tkání nebo orgánů

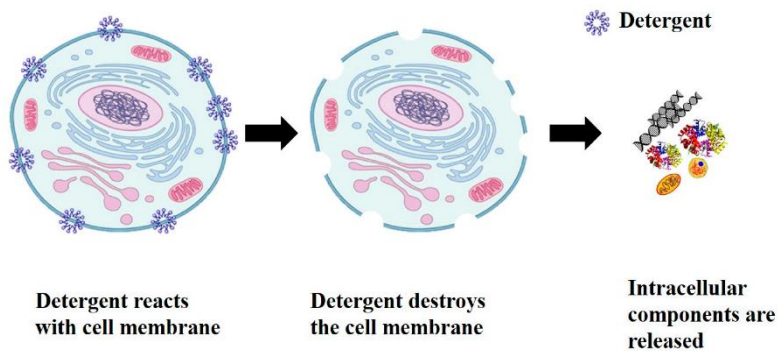
Izolace nukleových kyselin

- je potřeba oddělit NK od ostatních buněčných komponent, které by mohly bránit jejich dalšímu využití a analýze
- porušení buněčných stěn – lýza buněk, homogenizace vzorků
- použití enzymů – proteináza K, RNáza, DNáza
- centrifugace
- adsorpce NK na silikát (SiO_2)
- fenol-chloroformová extrakce
- precipitace (srážení) NK

Izolace NK – lýza buněk

degradace buněčných stěn : enzymatická (lysozym), chemická (detergenty – SDS, Triton X-100) nebo fyzikální (mechanické tření, opakované mražení a rozmrazování, ultrazvuk)

<http://www.mdpi.com/2072-666X/8/3/83>

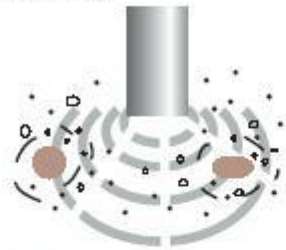
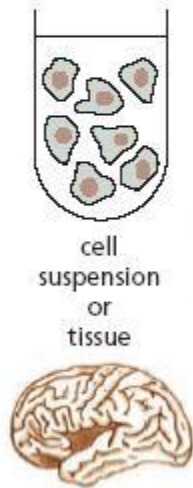
Homogenizace vzorků

BREAKING CELLS AND TISSUES

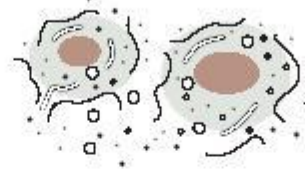
The first step in the purification of most proteins is to disrupt tissues and cells in a controlled fashion.

Using gentle mechanical procedures, called **homogenization**, the plasma membranes of cells can be ruptured so that the cell contents are released. Four commonly used procedures are shown here.

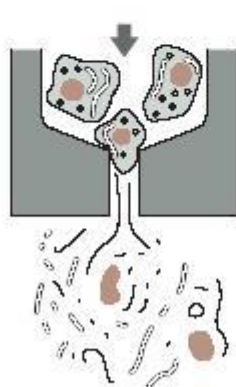
The resulting thick soup (called a **homogenate** or an **extract**) contains large and small molecules from the cytosol, such as enzymes, ribosomes, and metabolites, as well as all of the membrane-enclosed organelles.

- 1 Break cells with high-frequency sound.

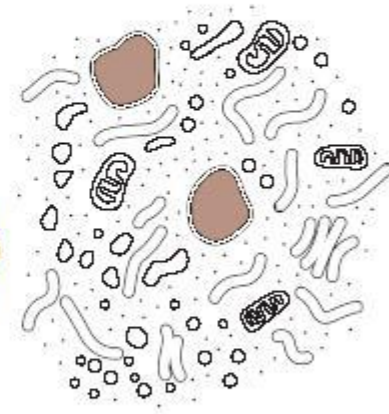
- 2 Use a mild detergent to make holes in the plasma membrane.

- 3 Force cells through a small hole using high pressure.

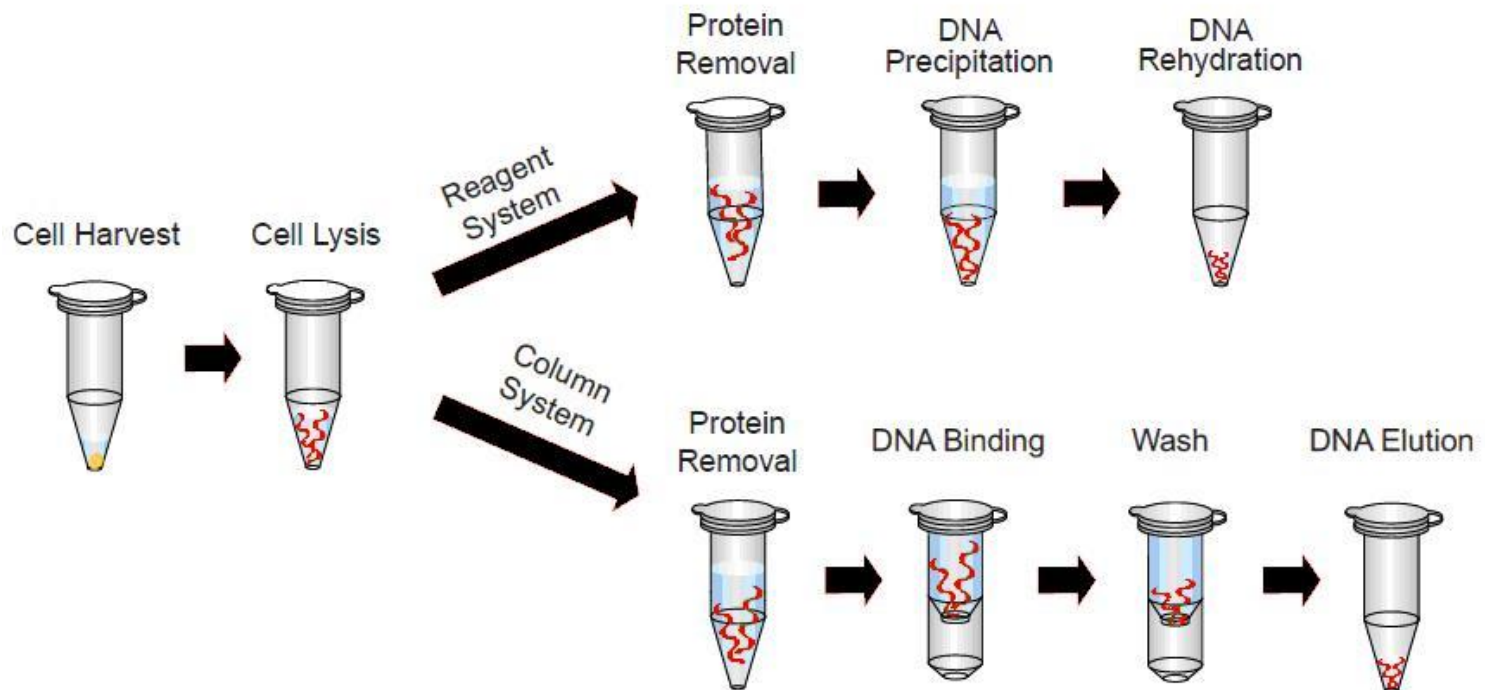
- 4 Shear cells between a close-fitting rotating plunger and the thick walls of a glass vessel.

When carefully conducted, homogenization leaves most of the membrane-enclosed organelles intact.

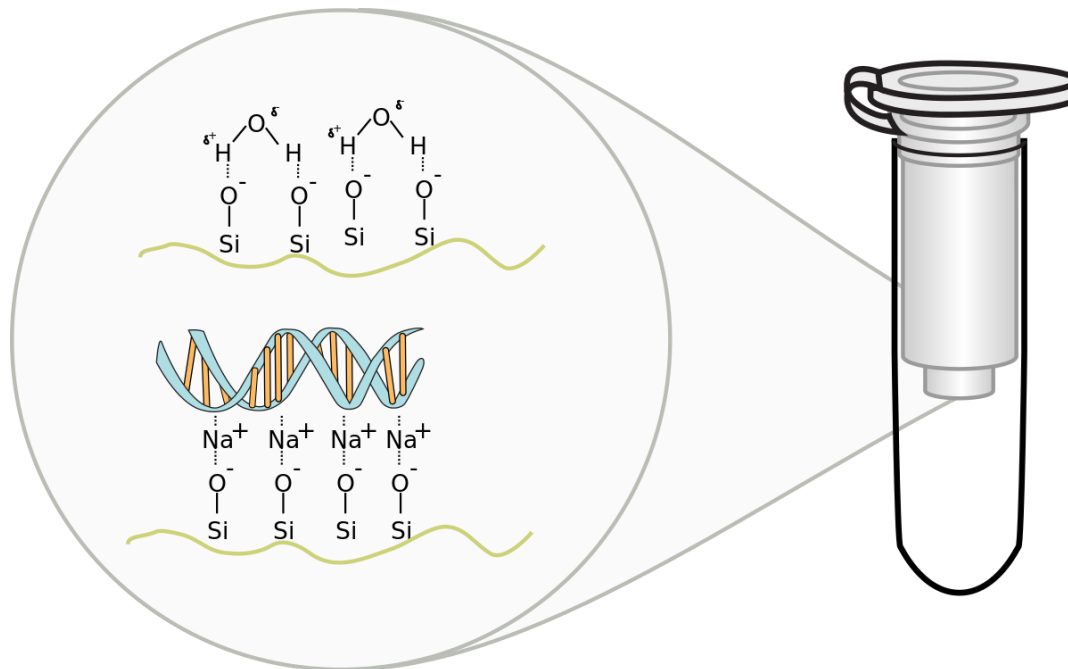
Metody izolace NK

- 1) Využití vazby NK na silikátovou kolonu (SiO_2)
- 2) Extrakce a precipitace NK

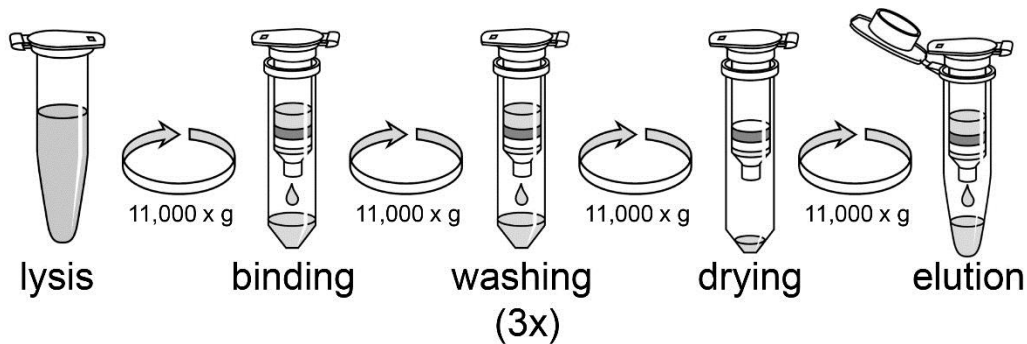

Metody izolace DNA

- 1) Vazba DNA na silikátovou kolonu (SiO_2) v přítomnosti chaotropních solí (zvyšujících iontovou sílu, např. NaI)

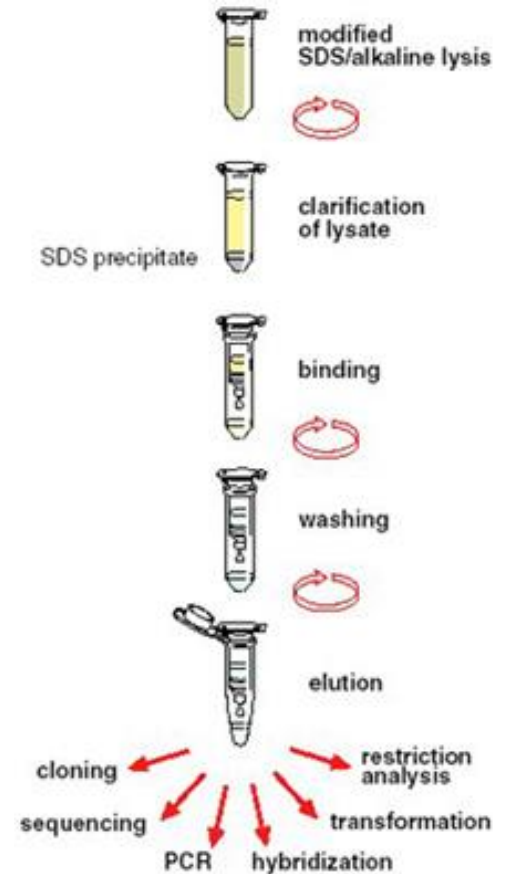

Izolace DNA na koloně

komerčně dostupné kity pro různé druhy a objemy vzorků:

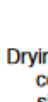

rostlinné vzorky, plná krev, plasmidová DNA, celková RNA, mRNA, miRNA, izolace DNA z gelu, přečistění PCR produktů

resuspendační pufr
 lyzační pufr – SDS, NaOH
 neutralizační pufr – CH₃COOK

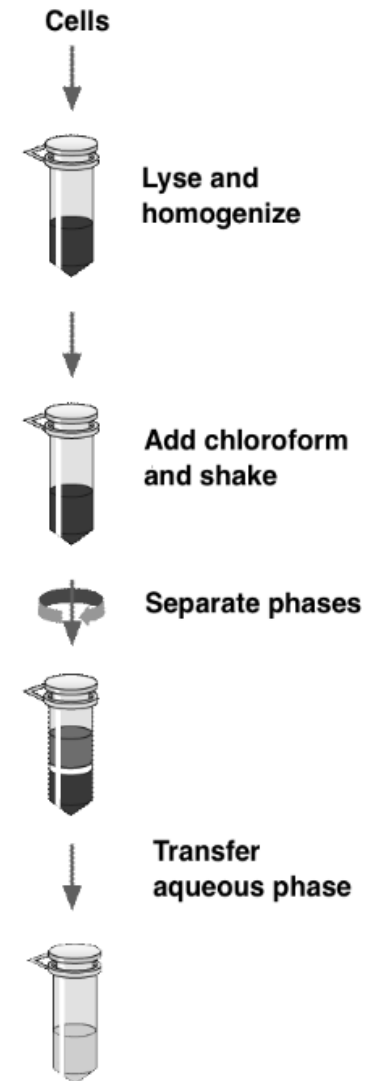
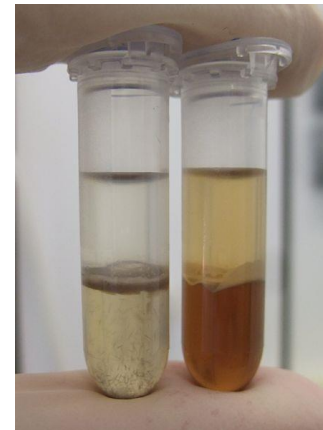
promývací pufr –
 ethanol

eluční pufr –
 nízká iontová síla

	Plasmid	Plasmid (NoLid)	Plasmid QuickPure
1 Cultivate and harvest bacterial cells	 	 	
		11,000 x g, 30 s	11,000 x g, 30 s
2 Cell lysis	 	 	
		250 µL Buffer A1 250 µL Buffer A2 RT, up to 5 min 300 µL Buffer A3	250 µL Buffer A1 250 µL Buffer A2 RT, up to 5 min 300 µL Buffer A3
3 Clarification of the lysate	 	 	
		11,000 x g, 5–10 min	11,000 x g, 5 min
4 Bind DNA	 	 	
		Load supernatant 11,000 x g, 1 min	Load supernatant 11,000 x g, 1 min
5 Wash silica membrane	 	 	
		<i>(Optional: 500 µL Buffer AW: RT or 50 °C)</i> 600 µL Buffer A4 11,000 x g, 1 min	450 µL Buffer AQ 11,000 x g, 3 min
6 Dry silica membrane	 	 	
		11,000 x g, 2 min	Drying is performed during centrifugation of the single washing step
7 Elute DNA	 	 	
		50 µL Buffer AE RT, 1 min 11,000 x g, 1 min	50 µL Buffer AE RT, 1 min 11,000 x g, 1 min

Fenol-chloroformová extrakce

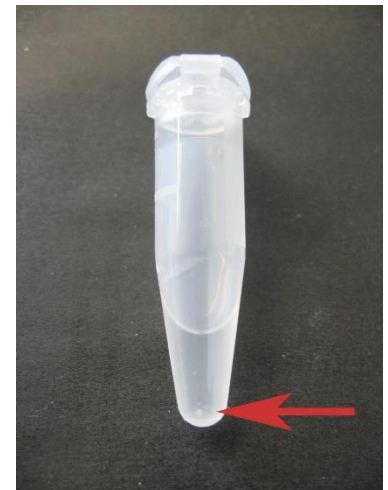
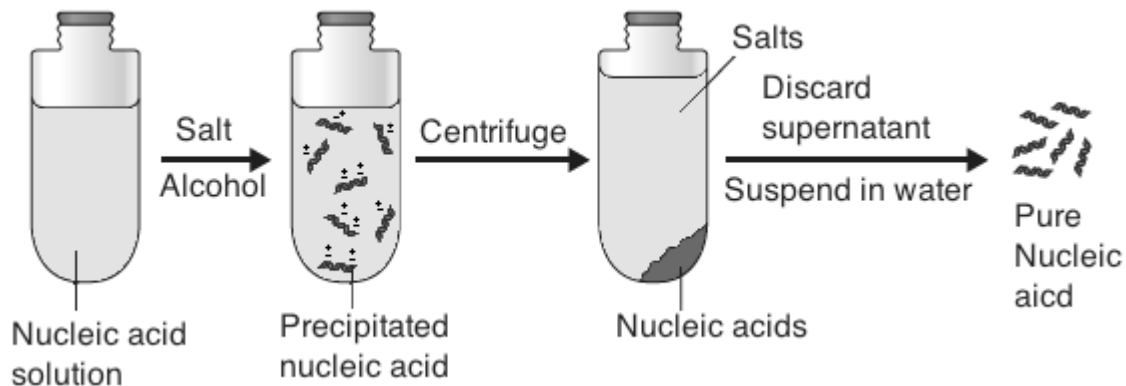
- fenol:chloroform:isoamylalkohol (25:24:1) **pH 8,0**
- EDTA – chelatační činidlo
- fenol – rozpouštědlo, chloroform – denaturuje proteiny
- třepáním a centrifugací vznikne fázové rozhraní
- spodní část (organická fáze, lipidy)
- rozhraní (vysrážené proteiny)
- horní část (vodná fáze, polární látky, NK)

Precipitace (srážení) DNA

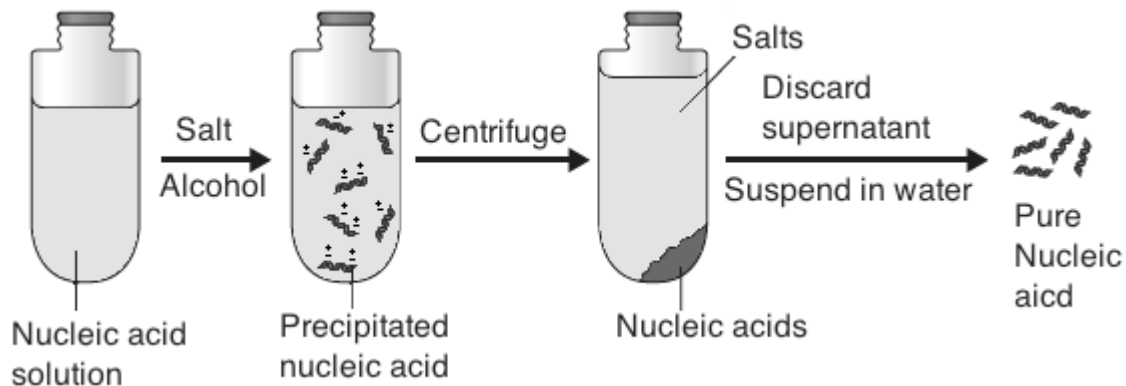
přečištění DNA např. po fenol-chloroformové extrakci

1. přidat 3M octan sodný (pH 5,2) do 1/10 celkového objemu
2. přidat 100% ethanol (vychlazený) – 2,5× objem – zmrazit – **precipitace DNA**
3. centrifugace
4. odebrat supernatant, přidat 80% ethanol

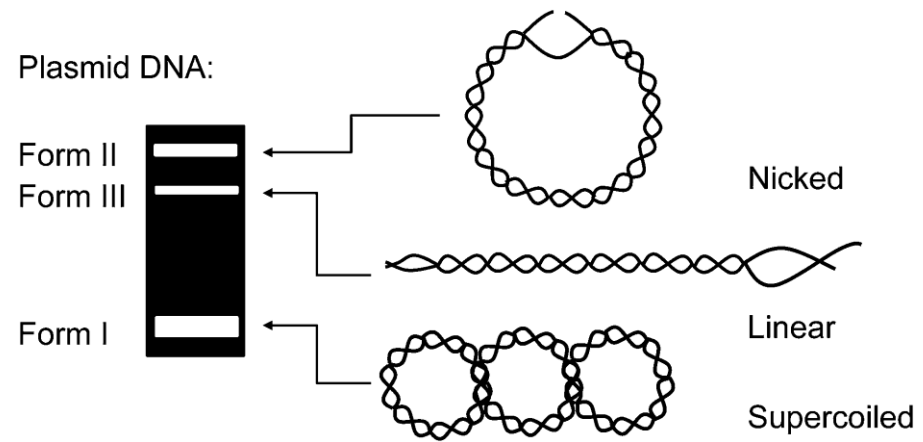
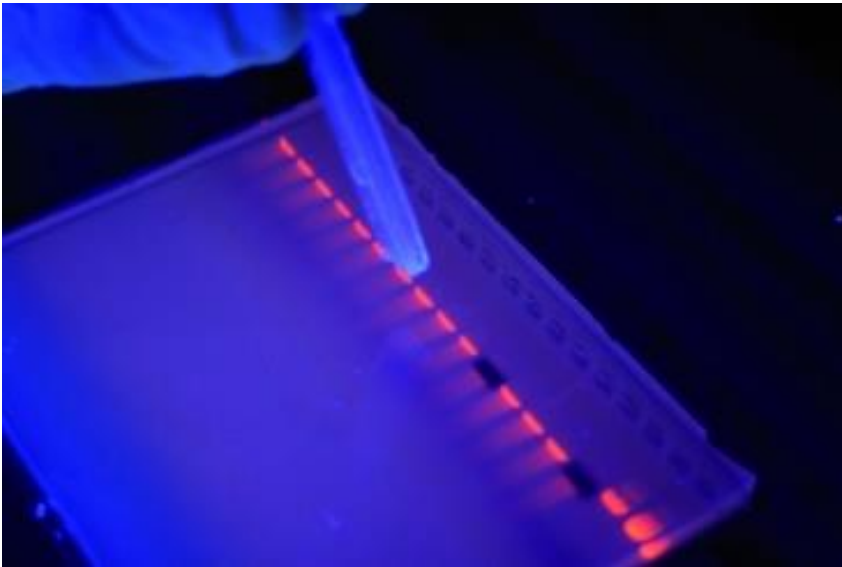

Precipitace (srážení) DNA

5. centrifugace
6. odebrat supernatant, přidat 80% ethanol
7. centrifugace
8. odebrat supernatant, vysušit, rozpustit ve vodě nebo TE pufru (pro lepší výtěžek lze přidat nosič – tRNA, glykogen)

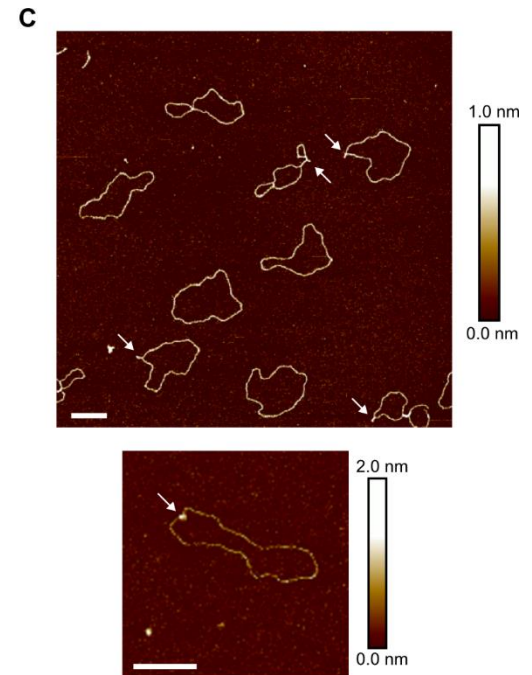
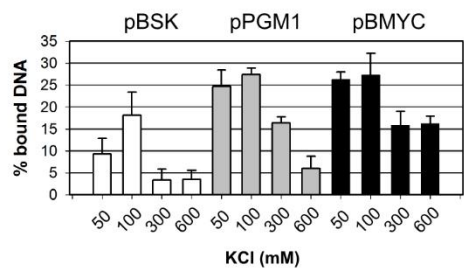
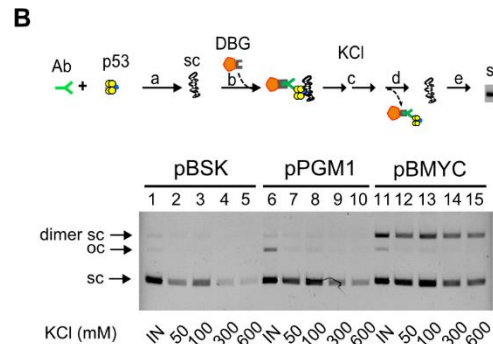
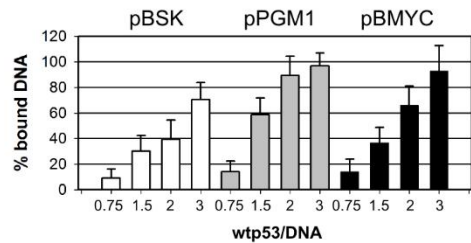
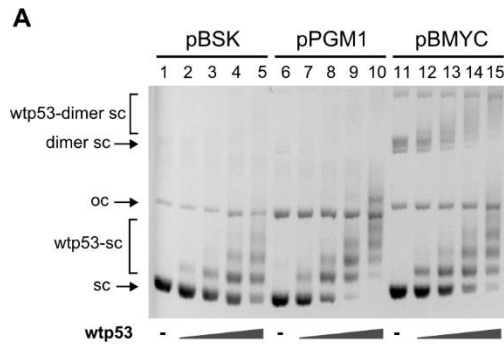

Analýza plasmidové DNA

DNA photo-cleaving agents in the far-red to near-infrared range – a review. RCS Advances DOI: 10.1039/C5RA28102D

Analýza plasmidové DNA

Petr et al., *Bioscience Reports* (2016) 36, e00397, doi:10.1042/BSR20160232

Izolace RNA

guanidium thiokyanát-
fenol-chloroformová extrakce
při pH 4,5

!ochrana proti působení RNáz!

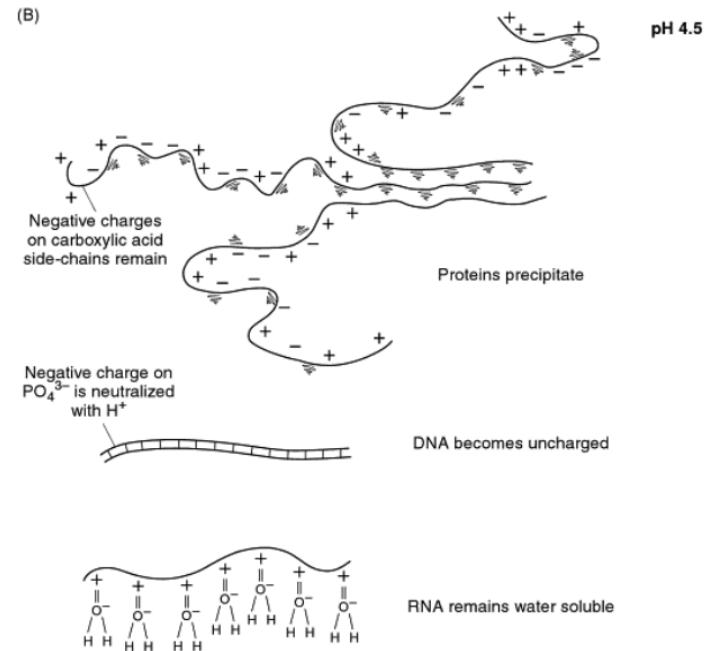
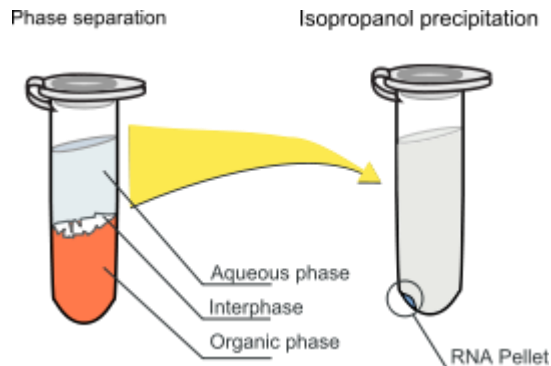
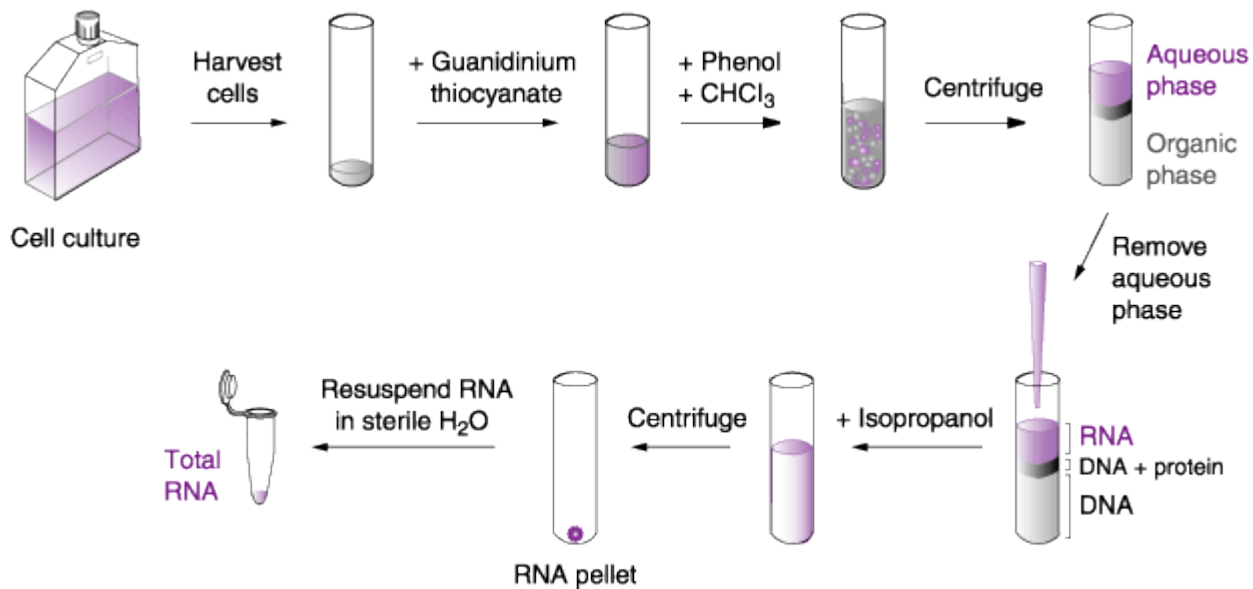

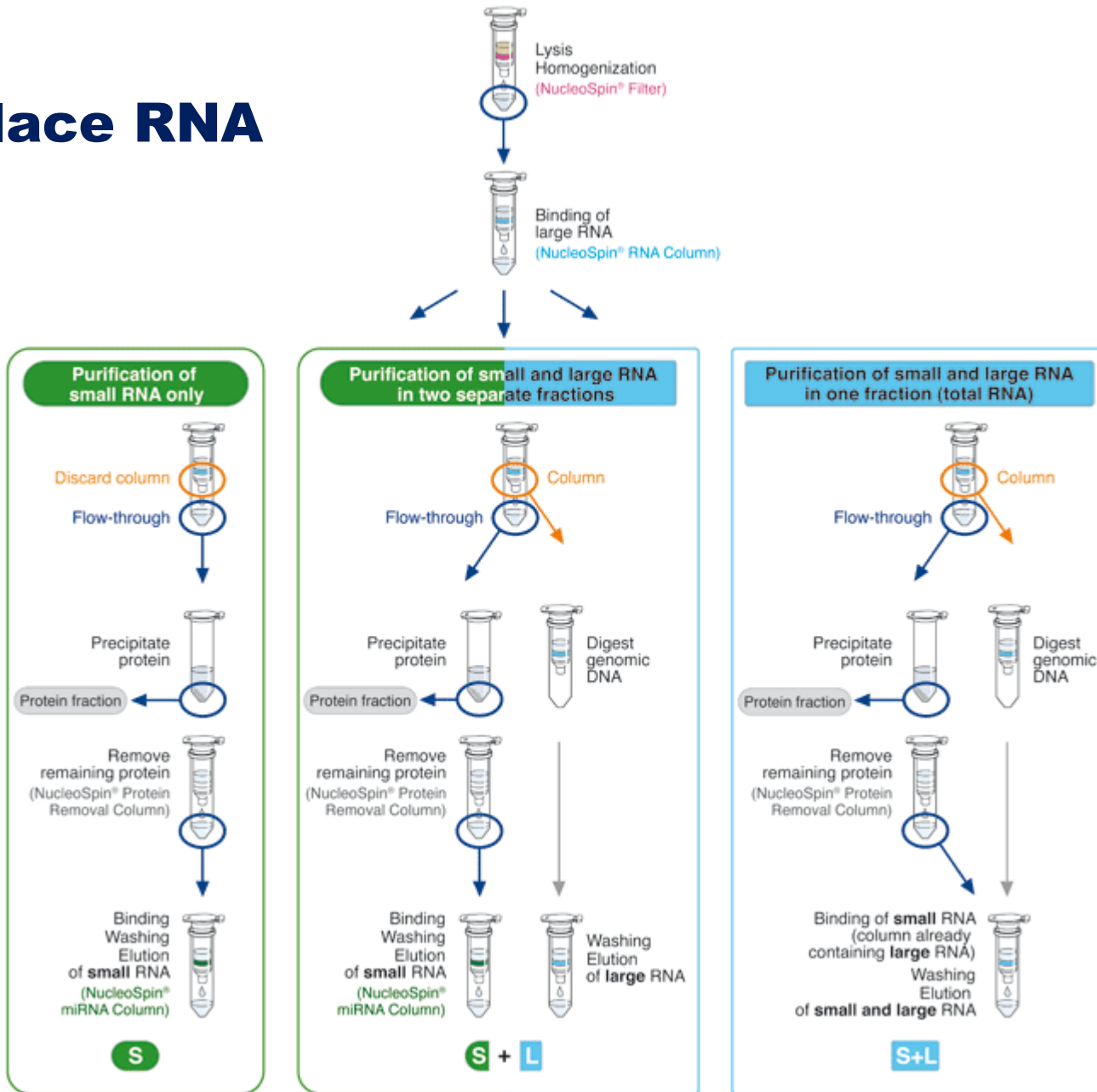
FIGURE 2. Acid phenol specifically leaves RNA in the aqueous phase. As the pH decreases, the concentration of protons increases. DNA carries a negative charge because of the phosphate groups in its sugar-phosphate backbone, which are neutralized in acid by protonation. In this case, DNA dissolves in the organic phase (*like dissolves like*). RNA, on the other hand, is not neutralized in acid because, even though it also has a negative charge, it has exposed nitrogenous bases (it is single-stranded), which can form hydrogen bonds with water, keeping it in the aqueous phase. (3)

Izolace RNA

guanidinium thiokyanát-fenol-chloroformová extrakce

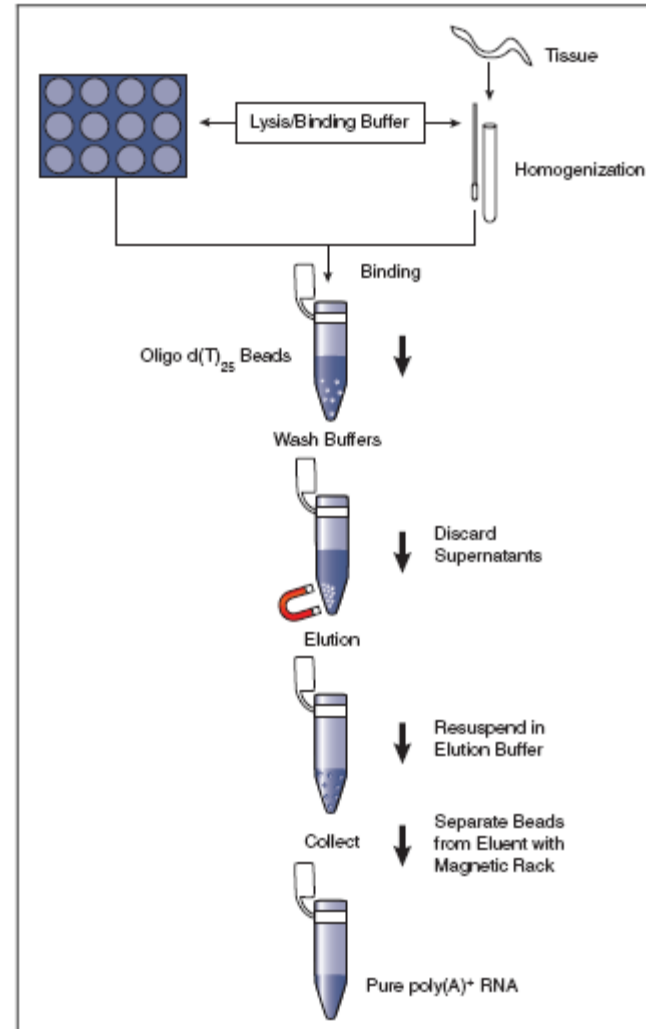

Izolace RNA

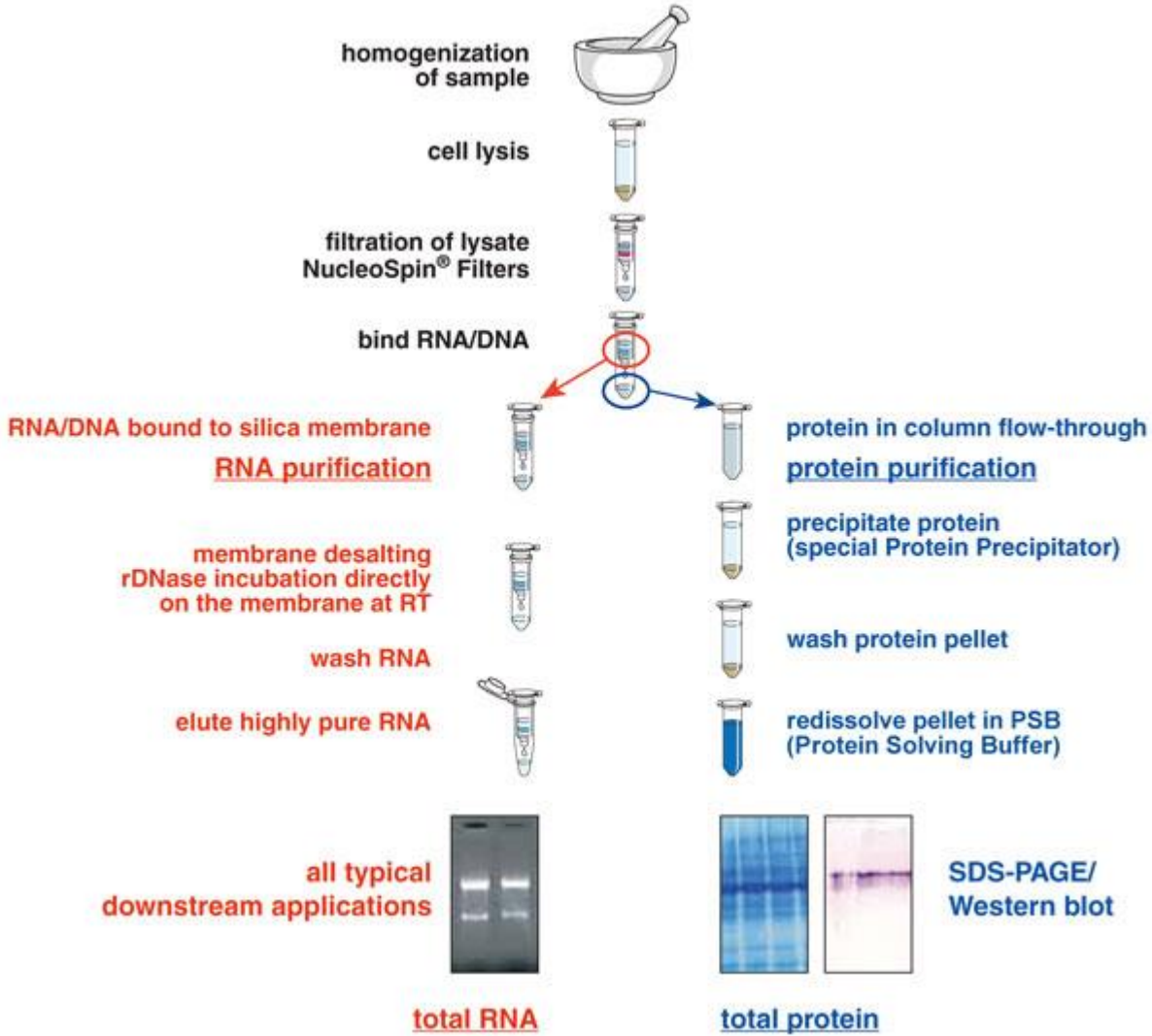

Izolace mRNA

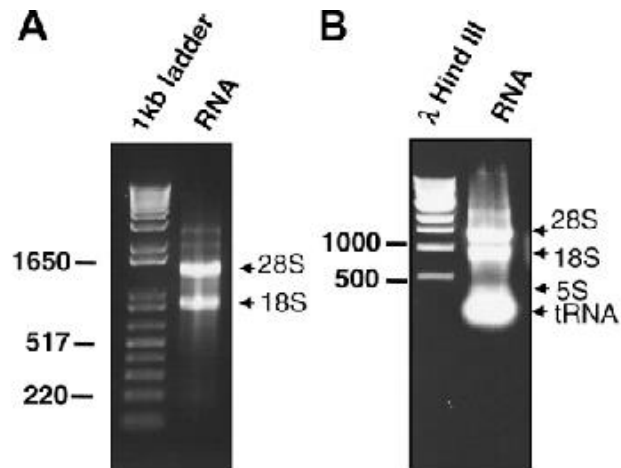
- mRNA obsahuje poly(A) sekvenci na 3' konci
- magnetické částice s vázaným oligo d(T)₂₅

Izolace RNA a proteinů

Integrity RNA

RNA integrity following Balch homogenization. Two methods were employed to extract RNA from *C. elegans* following sample disruption with the Balch homogenizer. (A) Guanidinium isothiocyanate method employing a NucleoSpin RNA Isolation Kit. (B) Trizol (phenol-based) method. In both instances, worm samples were homogenized before molecular disruptants were added. No obvious compromise in RNA integrity was observed in either method. Listed in each panel are DNA marker sizes (bp) and RNA species (28S, 18S, and 5S ribosomal RNA and transfer RNA [tRNA]).

Bhaskaran, Shylesh et al.(2011). Breaking *Caenorhabditis elegans* The Easy Way Using The Balch Homogenizer – An Old Tool For a New Application. *Analytical biochemistry*. 413. 123-32. doi: 10.1016/j.ab.2011.02.029.